

Sisäisen valvonnan ja Riskienhallinnan perusteet

9.5.2018

Sisällys

1.	Lainsäädäntöperusta ja soveltamisala.....	2
2.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus.....	2
3.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut.....	3
4.	Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää	3
4.1	Riskien osa-alueet.....	4
4.2	Riskienhallintaa käsitellään seuraavilla tasoilla:.....	4
5.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi.....	5
6.	Ohjeiden antaminen	5

26.2.2018

1. Lainsäädäntöperusta ja soveltamisala

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmu-kaistaa kuntayhtymäkonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kun-
tayhtymäkonsernin toimielimiä, johtoa ja esimiehiä sekä kaikkea kuntayhtymäkonsernin
toimintaa, josta kuntayhtymä vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä mui-
den velvoitteiden myötä.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä kuntayhtymän hal-
lintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu.

2. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää. Sisäisen valvonnan ja ris-
kienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kuntayhtymälle ja kuntayhtymäkonsernille
asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista.

Sisäinen valvonta on keskeinen osa hyvää hallintoa ja johtamista. Sisäinen valvonta
ymmärretään välineeksi, jonka avulla johto arvioi asetettujen tavoitteiden toteutumista,
toimintaprosesseja ja riskejä sekä säännösten ja määräysten noudattamista. Valvonnan
tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan
kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kuntayhtymän ja kuntayhtymä-
konsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla johto (tilivelvolliset) ja esimiehet pyrkivät
varmistamaan, että

- kuntayhtymän toiminta on tuloksellista ja taloudellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja resurssit turvataan

Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan jär-
jestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla

- tunnistetaan ja kuvataan kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin toimintaan liitty-
viä riskejä
- arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä
- määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa, jonka tehtävänä on tukea organisaatiota
sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan kuntayh-
tymän riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuuden arviointiin
ja kehittämiseen.

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPUIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
KAARISAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

SÄDESAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Kelkkailijantie 7
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 60
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Kotkankallionkatu 14
Kuopio

Vaihe (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

26.2.2018

3. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut

Valtuusto päättää kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntayhtymäkonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Hallitus vastaa kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Sairaanhoitopiirin johtajalla on kokonaisvastuu kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen mukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta ja raportoinnista hallitukselle.

Hallituksen alaiset toimielimet vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta ja raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Sairaalan johtajan, liikelaitoksen johtajan, palvelukeskuksen johtajan ja muiden tilivelvollisten johtavien viranhaltijoiden tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Kaikki esimiehet vastaavat sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta omalla vastuualueellaan.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konserni johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta konserniohjeessa annettujen määräysten mukaisesti.

4. Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on osa kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä staratagista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista ja sen tulee toteutua kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyy vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ei ole irrallaan muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävinä, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja

26.2.2018

raportointivelvoitteina, tietojen ja järjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana.

Toimiva sisäinen valvonta ehkäisee ja paljastaa väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua välittömästi havaittuihin väärinkäytöksiin. Väärinkäytöksenä pidetään erilaisia epärehellisiä, epäeettisiä tai kuntayhtymäkonsernin ohjeita rikkovia taikka lainvastaisia tekoja.

Riskit ja riskienhallinta kytkeytyy osaksi taloussuunnittelu- ja seurantaprosessia. Hallituksen alaisten toimielinten, johtokuntien, konserniyhteisöjen ja kaikkien sairaanhoitopiirin vastuuyksikköjen johdon tulee taloussuunnitelman valmistelun/laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

4.1 Riskien osa-alueet

Kuntayhtymän riskit jaetaan neljään riskialueeseen:

- Strategiset riskit, jotka liittyvät usein ulkoisiin tapahtumiin ja muutoksiin, jotka vaikuttavat pitkän aikavälin suunnitelmiin ja strategiaan tavoitteisiin.
- Operatiiviset riskit, jotka liittyvät organisaation päivittäiseen toimintaan.
- Taloudelliset riskit, jotka liittyvät taloudellisiin ja rahoituskellisiin tekijöihin.
- Vahinkoriskit, jotka aiheutuvat odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista.

Kaikkiin riskialueisiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä.

4.2 Riskienhallintaa käsitellään seuraavilla tasoilla:

- Strategisella tasolla: Kuntayhtymän johtoryhmän tekemät säännölliset riskiarvioinnit ja riskienhallintatoimenpiteet painottuvat strategiaan kuten talouteen, palvelutuotantoon ja toimitusketjuun.
- Operatiivisella tasolla: Eri vastuutahojen tekemät säännölliset riskiarvioinnit ja riskienhallintatoimenpiteet keskittyvät merkittävimpiin asioihin, jotka vaikuttavat palvelualueiden/palvelukeskusten toimintaan ja palveluiden laatuun, potilasturvallisuuteen, investointi-, hanke- ja kehittämistoimintaan, työympäristöön ja turvallisuuden sekä tietoturvallisuuteen.

Riskit arvioidaan, hallintakainot suunnitellaan ja vastuutetaan, ja niitä seurataan käytössä olevalla riskienhallintasovelluksella. Riskienhallinnassa noudatetaan soveltuvin osin ISO 31 000 – standardia.

Sairaanhoitopiirin tytäryhtiöt ja sairaalan johtaja raportoivat sairaanhoitopiirin johtajalle merkittävistä riskeistä ja riskien hallinnan kehittämisestä osana toiminnan ja talouden seuranta ja raportointia.

Sairaanhoitopiirin johtaja raportoi strategisista riskeistä yhtiöhallitukselle.

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPUIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
KAARISAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksonatie 2
Kuopio

SÄDESAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Kelkkailijantie 7
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 60
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Kotkankallionkatu 14
Kuopio

Vaihde (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

26.2.2018

5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana osana toiminnan ja talouden raportointia.

Hallitus antaa toimintakertomuksessa arvion kuntayhtymän merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Toimintakertomuksessa hallitus antaa selonteon myös konsernivalvonnasta ja sen kehittämistarpeista.

Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten, sairaanhoitopiirin johtajan, vastuuyksikköjen johdon sekä konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin, joissa käsitellään niiden oman toiminnan riskejä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteitten korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon.

6. Ohjeiden antaminen

Hallituksen tulee hyväksyä kuntayhtymää koskevat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeet. Liikelaitosten johtokuntien on niiden osalta hyväksyttävä oma sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus hallituksen vahvistamien yleisohjeiden pohjalta.

Konserniyhteisöjen konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä annetaan määräykset valtuuston hyväksymässä konserniohjeessa.

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPIIIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
KAARISAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

SÄDESAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Kelkkailijantie 7
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 60
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Kotkankallionkatu 14
Kuopio

Vaihde (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3